Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

100 1921·2021 ДАССР

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№ 38 (98334) 1920-чи илдән чыхыр 17 СЕНТЈАБР 2021-чи ил, чүмә. Гијмәти 2 рубл.

БУ НӨМРӘДӘ

Онунчу дәфә гејд едирик сәh.2

Рекорд көстәричи – вахтында көрулмуш ишләрин нәтичәсидир
К.Кәримова сәh.2

Шәрабчылыг мүәссисәләринин аудит нәтичәләринә hәср едилмишдир

сәh.3

Бејнәлхалг әдәбијјат фестивалы
М.Сејидов

Әдәбијјат шәнбәси
Н. Гулијев сәh.6

Тәhлукәсиз ушаглыг сәh.7

Дағыстанда турист ахыны 1 милјона чатачаг сәh.8

БИРЛИК КҮНҮ

Хүсуси әhәмијјәти олан бајрам

Сентјабрын 15-дә Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликов Дағыстан халгларынын Бирлик Күнүнүн бајрам едилмәси чәрчивәсиндә мүхтәлиф саhәләрдә фәдакар әмәјилә вә наилијјәтләри илә фәргләнән мүхтәлиф саhәләрин нүмајәндәләрилә көрүшмүш вә онлара дөвләт мүкафатларыны тәгдим етмишдир.

Мәрасимә кечмәздән әввәл Серкеј Меликов hамыны бајрам мүнасибәтилә тәбрик едәрәк гејд етмишдир ки, чохмилләтли, чохконфессијалы, чохмәдәнијјәтли республика үчүн Дағыстан халгларынын бирлик күнүнүн хүсуси әhәмијјәти вардыр.

«Бу вачиб бајрамлардан биридир. Дағыстан үчүн бирлик онун кәләчәк инкишафына вә гәләбәләринә имкан верән символдур. Бизим республикамызын зәнкин тарихи, чохлу хатирә күнләри вардыр. Лакин, сентјабрын 15 достлуг, бирлик, гаршылыглы јардым Дағыстан чәмијјәтинин дајаг нөгтәсинә чевриләрәк заманын сәрт чағырышларына ләјагәтлә чаваб вермәјә көмәк көстәрән тарихи символизә едир» дејә рекион башчысы гејд етмишдир.

Тарихә мүрачиәт едән Серкеј Меликов хатырлатмышдыр ки, «1741-чи илдә дағыстанлылар јаделли ишғалчыларын чохминлик ордусуну дармадағын едәрәк бирликдә доғма торпагы горумушлар. Мәhз бирлик саhәсиндә дағыстанлылар мәдәни вә милли чохшаhәлилији горујуб сахламыш өзүнүн ејнилијин итирилмәсинә јол вермәмишдиләр. Ики әср јарым кечдикдән сонра Рус дөвләтини парчаламаг чәhдилә республикамыза сохулан бејнәлхалг гулдур дәстәләри динчлијимизи позмушдулар. Лакин, о вахт, 1999-чу илдә hәм Ботлих, hәм дә Новолак рајонларында тәкчә јерли сакинләр јох hәмдә бүтүн республикадан көнүллүләр мүгавимәтчиләр сырасына јазылырдылар. Әлиндә силаh олан дағыстанлылар тәкчә өз торпагларыны јох hәм дә бүтүнлүкдә өлкәмизин мүдафиәсинә чыхараг лајигли чаваб вердиләр»- дејә Меликов әлавә етмишдир.

Меликовун сөзләринә көрә гејд едилән бајрам инсанларын үмуми ишләрдә бирләшмәсинин вачиблијини хатырладыр.

Республика башчысы әминдир ки, «Дағыстан халгларынын бирлик күнү –бу hәм дә мәдәнијјәт, әдәбијјат, тәhсил сәhијјә системиндә наилијјәтләрин бирлијидир. Бунунла әлагәдар рекион башчысы башга саhәләрлә јанашы тибб ишчиләринин әмәјинә јүксәк гијмәт верди.

Беләки, hәмин күн «Дағыстан Республикасы гаршысында хидмәтләринә көрә» орден алан тибб елмләри доктору Сәдулла Абакаровичин hәкимлик ихтисасы онун бүтүн hәјатынын ишинә чеврилмишдир. Онун ишинин нәтичәләри – елми кешфләр, јени мүаличә үсуллары она hәмкарлары вә чохсајлы тәләбәләри арасында бөјүк hөрмәтә лајиг көрүлмүшдүр. Сәдулла Абакаров елм вә технолокијалар саhәсиндә Русија Федерасијасынын Дөвләт Мүкафатынын лауреатыдыр. Онун республиканын hүдудларындан кәнарда ишләмәсинә вә јашамасына бахмајараг рекион башчысынын дедијинә көрә Абакаров доғма Дағыстаны hеч вахт унутмур, вар күчү илә hәмјерлиләринә көмәк едир. Она мүрачиәт едәнләрин дәстәкләнмәси үчүн әлиндән кәләни едир. Кизлјар рајонлар арасы тибби-јардым стансијасынын баш hәкиминин мүавини Анатоли Алексашкин өзүнү хејирхаh ишә – инсанларын хәстәликдән азад олунмасына hәср етмишдир. Бу күндә сырада олан hәким тәчили чағрышлара јоланыр. Она «Республиканын Әмәкдар hәкими» ады верилмишдир.

«Анатоли Валерјевич өзүнүн hәкимлик борчуну лајиғинчә јеринә јетирдијинә көрә јолдашлары вә минлләрлә пасијентләрин hөрмәт вә тәшәккүрүнү газанмышды»- дејә Меликов гејд етмишдир.

Педагогларын әмәји дә јүксәк гијмәтләндирилир. Јени тәдрис илинин башланмасына Хасавјурт рајонунун Ендиреј кәндиндә 300 шакирд јерлик 6 идман мејданчасы вә абадлашмыш әразиси олан јени кениш, техники тәчhизатлы мәктәб ачылмышдыр.Әввәлләр 3 нөвбә илә дәрсләр кечирилән мәктәб гејри мүнасиб бинада јерләширди. 2 нөмрәли Ендиреј орта үмумтәhсил мәктәбинин директору Мурадбәј Ајдәмиров тәhсил үчүн мүвафиг шәраитләр јарадылмасына чох чалышмышдыр. О, Дағыстан Республикасынын әмәкдар мүаллими адына лајиг көрүлмүшдүр.

Һәмин күн Ампутант әллиләр чәмијјәти вә «Весна» hәрәкәт дајаг системи позунтулары олан әллиләр – Гарабудагкәнд јерли ичтимаи тәшкилатын, републиканынән сәмәрәли ГКТ башчысы Әли Мусајев Дағыстан Республикасынын «Фәхри вәрәгәси», «ДМССР-ин 50 иллији» бәләдијјә унитар кәнд тәсәррүфаты мүәссиәсинин механизатору Нуредин Ләтифов хатирә гол сааты илә мүкафатландырылмышдыр. 30-дан артыг мүхтәлиф саhәләрин нүмајәндәләри РФ Президентинин тәшәккүр мәктублары, медаллар, Тәшәккүрләр вә хатирә гол саатлары илә мүкафатлара лајиг көрүлмүшдүләр.

«Дағыстанын проблемләринә биканә олмајан фәаллара, ичтимаијјәтчиләрә вә өзүнүн әмәјилә онлары јүксәк сәвијјәдә hәлл етмәјә чалышанлара онларын апардығы ишләрә көрә сәмими тәшәккүрүмү билдирирәм. Өз шәhәрләринизин, рајонларынызын, кәндләринизин бүтүн Дағыстанын, бөјүк вәтәнимиз олан-Русијанын чичәкләнмәси наминә көрдүјүнүз хејирхаhг вә вачиб ишләрә көрә сизә чох сағ ол дејирәм. Бир даhа сизи бајрам мүнасибәтилә тәбрик едир, илк нөвбәдә сизә, гоhумларыныза вә јахынларыныза, hамыныза сағламлыг арзулајырам»- дејә Серкеј Меликов чыхышыны јекунлашдырмышдыр.

БИРЛИЈИМИЗ МӨҺКӘМЛӘНИР

Онунчу дәфә гејд едирик

Онунчу дәфәдир ки, республика өз тарихиндә Дағыстан халгларынын бирлик күнүнү гејд едир. Бу бајрам һәр илдә сентјабрын 15 –дә кечирилир.

Јаранма тарихи

Дағыстан халгларынын бирлик күнү- нисбәтән кәнч бајрамдыр. Бу бајрам республиканын чохмилләтли халгынын бирләшмәси вә мөһкәмләнмәси мәгсәдилә рекион халгларынын Үчүнчү Гурултајында јарадылмасы ирәли сүрүлмүшдүр.

«Дағыстан халгларынын бирлик күнү»-республика бајрамынын тәсис едилмәсини мәгсәдә ујғун һесаб едирәм. Бу бајрам дағлар өлкәсинин ән јахшы әнәнәләрини горунуб сахланылмасына хидмәт етмәлидир»,- дејә 2010-чы илдә ДР Президенти вәзифәсини тутан, һазырда Президент мүдријјәти башчысынын мүавини Мәһәмәдсалам Мәһәммәдов тәклиф етмишдир. Бу тәклиф Дағыстан Халглары Гурултајынын гәтнамәсинә дахил едилмишдир.

«Гурултај үмуми Дағыстан бајрамыны, Дағыстан халгларынын бирлик күнү кими тәсис олмасыны тәклиф едир. Шәрәфли ишләрә көрә бөјүк үмид Дағыстан руһуну вә гүруруну әкс етдирән парлаг һадисәләр бизим тарихимиздә чохдур. Бизим үмуми мәнәви дәјәрләримиз, үмуми кечмишимиз вә һамымызын бир талеји вардыр. Дағыстан халглары өзүнүн бирлији илә күчлүдүр. Бу бизим халглары варлығы хүсуси мүнасибәтә вә һөрмәтә лајигдир»,-дејә ичтимаи хадим Һәмзәт Һәмзәтов гәтнамәни охумушдур.

Хатырладаг ки, Дағыстанын Мухтаријјәти елан олунмуш биринчи гурултај 13 нојабр 1920-чи ил тарихдә Тәмир-Хан-Шурада (Бујнакски), икинчи вә үчүнчү 1992-чи вә 2010-чы илләрдә кечирилмишдир. Бирлик күнү сонунчу гурултајда ирәли сүрүлмүшдүр.

Тәғвим сечими

Дағыстан Президентинин фәрманына мүвафиг олараг республика бајрамы 2011-чи илдән башлајараг һәр ил сентјабрын 15-дә гејд едилир вә рәсми иш күнү сајылмыр. 15 сентјабр дағыстанлылар үчүн әламәтдар тарихдир. Мәһз һәмин күн 1741-чи илдә бүтүн Дағыстаны ишғал етмәк истәјән Надир-шаһ ордусуну гачмаға мәчбур етмишдир. О 100 минлик силаһланмыш ордуну башында 2 дәстә илә Дәрбәнддән, Гајтагдан вә Тарковскиј Шамхалығындан кечәрәк Мехтули ханлығынын мәркәзи Чанғутаја бир тәрәфдән вә Шаһ дағдан, Муғу дәрәдән, Кази Кумух вә Хунзах тәрәфдән кечәрәк Дағыстаны ишғал етмәк нијјәтиндә олмушдур. Јолда Кази Кумуху әлә кечирәрәк гошун Андалалы сәрһәдләринә чатыр. Адландарын торпагларында вурушма 5 күн давам едир. Дағыстанлылар јаделли шаһын әсарәти алтына кечмәмәк үчүн Андалал вадисинә топлашараг бирләшмәјә башладылар вә «Хитсид» дејилән јердә шаһын ордусуна күчлү мүгавәт көстәрилди вә бунунла Дағыстан торпағындан шаһын говулмасы башланды.

Дағыстанда бирлик күнү нечә гејд едилир

Әнәнәјә көрә һәмин тарих бүтүн республикада кениш шәнликләрлә гејд олунур. Бу һәм халг кәзинтиләри, һәм фолклор коллективләринин консерти, милли идман нөвләри үзрә идман јарышлары, јармаркалар вә дикәр тәдбирләрдир. Тәһсил вә елми мүәссисәләр һәмин күнә ачыг дәрсләр, тарихи експозисијалар, фото вә китаб сәркиләри кечирирләр. Республиканын әмәкдар артистиләри вә ансамблларнын иштиракы илә мигјаслы консерт кечирилмәси һәмишә мәркәзи тәдбирә чеврилир. Әнәнәви олараг бу консертә республиканын биринчи шәхсләри, ичтимаи вә сијаси хадимләри, журналистләр кәлирләр.

Чари илдә епидемиоложи вәзијјәтлә әлагәдар тәдбир залда тамашачыларсыз кечириләчәкдир. Дағыстан Республика Дөвләт верлишләри телевизија каналында бирбаша көстәриләчәкдир. Консертдә «Лезкинка» Дағыстанын Академик әмәкдар рәгс ансамблы, «Дағыстанын кәнчлији» Гафгаз халгларынын рәгс ансаблы, Дағыстанын опера вә балет театры, Кизлјар Терскије Казаки маһнысы ансаблы, халг чалғы аләтләри ансанблы, «Дағыстан» маһны вә рәгс ансамлы, «Либерта» вокал групу вә дикәр јарадычы коллективләр иштирак едәчәкләр.

«Дағыстан» РИА

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ

Рекорд көстәричи-вахтында көрүлмүш ишләрин нәтичәсидир

Бир нечә ил әввәл республика башчыларынын үзүмчүлүјүн республиканын сосиал-игтисади инкишафынын приоретет програмларындан бири кими ирәли сүрүлмәси вә сонралар мүвафиг гәрарларын гәбул едилмәси бу күн бизи үзүм мәсулу истеһсалы үзрә Русија Федерасијасында лидерә чевирмишдир.

Хүсусилә «РФ-дә үзүм вә шәрабчылыг һаггында» Федерал Ганунун гәбул едилмәси бу чур вачиб саһәнин даһа да инкишаф етдирилмәсинә импулс вермишдир. Әслиндә исә бу ганун үзүм мәһсулларынын сатыш гијмәтләринин тәшкилинин гануна ујғун апарылмасыны тәмин етмишдир. Бунлар үзүмчүләри даһа мәһсулдар ишләмәјә, үзүмчүлүклә мәшғул олан тәсәррүфатлары, саһәләри кенишләндирмәјә вадар етмишдир. Өтән илдә республикада рекорд-209 мин тон мәсул јығылмышдыр. Бу наилијјәтләрдә ајры-ајры тәсәррүфатларын, емал мүәссисәләринин төһфәси бөјүкдүр. Јери кәлмишкән гејд етмәк лазымдыр ки, үзүмчүлүјә кластер јанашманы тәклиф едәнләрин тәшәббүсләри бу күн өзүнү доғрултмушдур. Мисал үчүн Дәрбәнд вә Табасаран рајонларында 2 мин һектара јахын јени үзүмлүкләр салан Дәрбәнд көпүкләнән шәраблар заводуну, 400 һектара јахын үзүмлүкләр салан Дәрбәнд конјак заводуну, Дәрбәнд-Агро вә Дағыстан- Агро ММЧ-ни көстәрмәк олар.

Бу күнләрдә мән вахты илә Дәрбәнд рајонунун ән ири үзүмчүлүк тәсәррүфатларындан бири олан Карл Маркс адына совхоздан ДКК ичарәјә торпаг көтүрүб јени үзүмлүкләр салмыш Дүзләр кәндинин јахынлығындакы 9 нөмрәли саһәдә олдум. 2019-чы илдә Франсадан кәтирилмиш үзүм сортундан әкилмиш 47 һектар бар верән саһәдә олдум. Мәһсул јығымына бурада сентјабрын 2-дә башланылмышдыр. Бундан башга бурада 15 һектар чаван үзүмлүкләр дә вардыр. Агротехники нормалара көрә үзүм колу 5 илдә там бәһәрә кәлир. Лакин јахшы гуллуг көстәрдикдә бурада олдуғу кими 3 илдә дә бәһәр көтүрмәк олур. Саһә рәиси, тәчрүбәли тәсәррүфатчы Әсәдулла Шавановла көрүшүб сөһбәт етдим. Ишләрин кедишатындан сөһбәт дүшәндә о, деди: «Үзүм јығымына кифајәт

гәдәр техника вә ишчи гүввәси сәфәрбәр едилмишдир. Ајын 13-нә саһәләрдән 45 тон үзүм көтүрүлмүшдүр. Јығымда фәһләләрдән Һәлимәт Абачева, Күлзар Нәсурова вә Хәдичәт Ханова, мәһсул јүкләјәнләрдән Идајәт Ибраһимов вә Кајыбхан Кајыбханов хүсусилә фәргләнирләр. Әввәләр дә бу саһәләрдә үзүм јетишдирилиб. Лакин, о вахтлар кечирилән антлалкогол компанијасы нәтичәсиндә үзүмлүкләр мәһв олунмушдур. Бу торпагларын үзүмчүлүк үчүн чох әлверишли олдуғу өјрәнилдикдән вә хүсусилә Самур-Дәрбәнд суварма каналынын бурадан кечмәсини нәзәрә аланда үзүмчүлүк үчүн саһәләрин перспективли олмасыны сүбут етмәјә еһтијач галмады. Мәһз бу сәбәбдән јахын илләрдә даһа 10-12 һектар јени үзүмлүкләр салынмасы нәзәрдә тутулмушдур. Мәлум һәгигәтдир ки, үзүмчүлүјүн республикамызда дирчәлдилмәси бир сыра сосиал мәсәләләрин һәллини арадан галдырыр. Пешәкар фәһләләрин, механизаторларын, мүтәхәссисләрин һазырланмасыны, јени иш јерләринин ачылынмасы заман өзү тәләб едир. Бу күн онлардан вачиб нә ола биләр» дејә о вурғулады.

Мәһсулдар ишләмәк үчүн бүтүн шәраит јарадылан 9 нөмрәли саһәдә диггәти чәлб едән анлар аз дејилди. Илк нөвбәдә үзүм саһәләриндә олан тәмизлик көзә дәјир. Алаг отларындан тәмизләнмиш чәркәләр, һәр чәркәнин башындакы дирәкдә орада нә гәдәр үзүм колунун олмасынын јазылмасы, саһәләрә кедән јолларын сәһмана салынмасы адамда хош тәәссүрат јарадыр. Бурада чалышан ишчиләрин әмәк һаггындан сөһбәт дүшәндә мәлум олду ки, јығымда ишләјәнләрә һәр килограма көрә 2

рубл һесабы илә 20-25 мин, механизаторлар исә 40-45 мин әмак һаггы алырлар. Саһә рәисинин ишиндән һамы разыдыр. Әсәдулла она көстәрилән етимады доғрултмаг үчүн јорулмаг билмәдән чалышыр. Тәчрүбәли тәсәррүфатчы кими һәр иши вахтында тәшкил етмәсинә наил ола билир.

Өзүнүн кәнд тәсәррүфатына бағланылмасыны саһә рәиси белә изаһ етди: «Мән 1973-чү илин мај ајында о вахтлар Карл Маркс адына совхозун 4 нөмрәли «Сталинчиләр» адланан шөбәсинә кәлиб механизатор ишләмәјә башладым. 17 ил ишләдикдән сонра Кәнд Тәсәррүфаты Институтуна дахил олуб мүтәхәсис олдум. Әввәл бригада башчысы һазырда исә 9 нөмрәли саһәнин рәиси вәзифәсиндә чалышырам. Сон илләрдә үзүмчүлүјә белә гајғы көстәрилмәси мәни чох севиндирир, даһа мәһсулдар ишләмәјә руһландырыр. Саһәјә баш директор Зејдула Арабханович Арабханов башчылыг едир. Онун бачарыглы рәһбрлији сајәсиндә јени үзүмлүкләрин салынмасы вә онлара гуллуг едилмәси агротехники тәләбләр сәвијјәсиндә һәјата кечирмәјә имкан верир. Әминәм ки, биз саһәләрдән бол мәһсул көтүрә биләчәк вә јени үзүмлүкләр салынмасы планлары там һәјата кечириләчәкдир.Буну демәјә мәнә 25 иллик тәчрүбәм әсас верир».

Саһә рәисинин дедикләринә нә исә әлавә етмәк јәгин ки, артыг оларды.

К.Кәримов

Дәрбәнд - сивилизасијанын кәсишмәсидир

Сентјабр ајынын 15-16-да Дағыстанда « Дәрбәнд-сивилизасијанын кәсишмәсидир» әнәнәви мәдәнијјәтин Республика бајрамы кечирилди.

Гејд едәк ки,тәшкилатчы Дағыстан Республикасы Мәдәнијјәт Назирлији, Республика Халг Јарадычылығы Еви иди. Бајрамын програмына «Дағыстан халгларынын достлуг күнү» гала консерти, сирк сәнәти бајрамы, «Дәрбәнд һекајәләри» сәнәт платформасы дахил иди.

Тәдбирдә дөвләт, һәвәскар, јарадычы коллективләр, еләҹә дә халг маһныларыва мусиги ифачылары, ашыглар, нағылчылар, пешә мәктәбинин шакирдләри, кәнҹ рәссамлар, Маһачгала, Дәрбәнд вә Хасавјурт шәһәрләриндән, Акушинскиј, Левашинскиј, Бабајурт, Мәһәррәмкәнд, Шамилскиј рајонларындан танынмыш мәдәнијјәт вә инҹәсәнәт хадимләри, еләҹә дә Дағыстанын Дөвләт рәгс ансамблы «Каспиј», Дөвләт Нагај фолклор-етнографик ансамблы «Ајланај», Дөвләт Кизлјар Терек казак маһны ансамблы,вә «Нәғмәкар Чарода» Дөвләт Чародинскиј Халг хору чыхыш етдиләр.

К.Бабајева

ЕКСПЕРТ РӘЈИ

Республикада коррупсијанын көкүнү кесмәк планлары

Республика башчысы илә мусаһибәни инҹәлијәркән баша дүшмәк олар ки, бөлкә башчысы Серкеј Меликов республиканын бүтүн проблемли саһәләрини тамамилә дүзкүн анлајыр.

Республикада коррупсијанын көкүнү кәсмәк планлары реал вә һәјата кечириләбиләндир. Серкеј Меликовун сөзләрини ситат кәтирәрәк «Тәәссүфләр олсун ки, коррупсија бурада инсанларын шүуруну бурујуб»- бу күн Дағыстанда мөвҹуд олан реаллыгла разылашмамаг мүмкүн дејил.

«Коррупсија-бу јалныз бир проблем дејил бу ирәлилајән бир хәстәликдир. Хүсусилә дағыстанлыларын шүуруну «мүалиҹә етмәклә» республиканын һәр бир вәтәндашына фајда верәҹәк бөјүк вә перспективли ишләрә башламаг олар. Инди һәр шеји өзүмүз һәлл етмәлијик»,-дејә Дағыстан Республикасынын башчысы вәзифәсини мүвәггәти иҹра едән Серкеј Меликов –коррупсија, јараглылар вә туризм һаггында мөвзуну шәрһ етди.

Тәрлан Әләкпәров,
«Дәрбәнд» гәзетинин
баш редактору

РФ КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ НАЗИРЛИЈИНИН ДӘСТӘЈИ

Шәрабчылыг мүәссисәләринин аудит нәтиҹәләринә һәср едилмишдир

Бир аз әввәл Дәрбәнд көпүкләнән шәраблар заводунун мејданчасында Роскачестванын тәшкил етдији Дағыстанын шәраб мүәссисәләринин аудитинин јекунларына һәср едилмиш мүшавирә кечирилмишдир.

Бу һагда информасија акентлијинә ДР-ин кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлијинин мәтбуат - хидмәтиндән билдирилмишдир.

Тәдбир Дағыстанын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назиринин биринҹи мүавини Шарип Шарипову, Роскачестванын өлкәмиздә истеһсал олунан шәрабчылыг мәһсулларынын тәдгиги вә ирәли сүрүлмәси департаментинин башчысы Олесја Бунјајеванын, Роскачества експерт групунун башчысы Артур Саркисјанын, онун мүавини Александр Ставсевин,республиканын шәрабчылыг мүәссисәләри башчыларынын иштиракы илә кечирилмишдир.

Мүшавирә иштиракчыларыны саламлајан Шарип Шарипов Дағыстан үзүм јетишдирилмәсиндә лидер олдуғуну хатырлатмышдыр. 2020-ҹи илдә республикада 209 мин тона јахын «күнәш» мејвәси јығылмасы рекиона өлкәдә лидер чыхмасына имкан вермишдир. Дағыстан үзүмчүләрини вә шәрабчыларынын уғурлары Федерал Мәркәз тәрәфиндән көстәрилән дөвләт дәстәји саәсиндә газанылмышдыр.

«Бүтүн бунлар Русијанын кәнд тәсәррүфаты назирлијинин ҹидди дәстәји саәсиндә мүмкүн олмушдур. Сон нечә ил әрзиндә Дағыстанда 10 мин һектардан артыг јени үзүмлүкләр салынмышдыр. Үзүм јетишдирилмәси илә 300 дән артыг тәсәррүфат мәшғулдур. Бу иш бундан сонра да давам етдириләҹәкдир. «Русија Федерасијасында үзүмчүлүк вә шәрабчылыг һаггында» гәбул едилмиш Федерал Ганун саһәнин инкишафына јени импулс вермишдир. Инди өлкәмиздә јетишдирилән үзүмдән һазырланмыш мәһсул шәраб адланачаг, она көрә дә Дағыстан үзүмүнә тәләбат артмыш, онун сатышында проблемләр јохдур» дејә ДР Кәнд Тәсәррүфаты вә Әрзаг назиринин биринҹи мүавини билдирмишдир.

О мәлумат вермишдир ки, 2020-ҹи илдә Дағыстан мүәссисәләри 146 мин тон –јығылмыш үмуми мәсулун 70 фаизи Дағыстан мүәссисәләри тәрәфиндән емал олмушдур. Бунула белә республика мүәссисәләри 300 мин тондан артыг мејвәни емал едә биләрләр. Өтән илдә рекионда 640 мин тондан деколитир шәраб истеһсал едилмиш, Русија үзүмүндән һазырланмыш конјакын 85 фаизи Дағыстанын пајына дүшүр, дејә Шарип Шарипов билдирмишдир.

Роскачестванын нүмајәндәләри шәрабчылыг мүәссисәләринин аудити, нүмунәләрин сечими просеси вә онларын кејфијјәтини гијмәтләндирилмәси үсуллары һаггында әтрафлы данышмышлар. Олесја Бунјајева гејд етмишдир ки, гијмәт комиссијасына 12 јүксәк сәвијјәли мүтәхәссисләр дахилдир. Дөрдүнҹү илдир ки, тәдгигатлар апарылыр, чари илдә мүтәхәссисләр Дағыстанын үч шәрабчылыг мүәссисәсиндә олмушлар. Тәдгигатларын нәтиҹәләри нојабрын 25-нә һазыр олаҹагдыр.

«Дағыстанын шәрабчылыг мүәссисәләри модернләшдирилир, әкилән үзүмлүкләрин саһәси чохалыр. Илдән-илә мәһсулун кејфијјәти јахшылашыр, лакин көрүләси ишләр дә вардыр. Разылыгла гејд едилмәлидир ки, рекион һакимијјәти саһәјә лазыми диггәт јетирдијиндән нәтиҹәләр дә көз габағындадыр. 2019-ҹи илдә Дәрбәнд истеһсалчыларынын галиб кәлмәси вә Дағыстан ликер һазырлајанларын һәр илдә ки, мүвәффәгијјәти буна субутдур «дејә Роскачестванын нүмајәндәси билдирмишдир.

Артур Саркисјан Дағыстанда дүзкүн бејнәлхалг үзүм сортларынын әкилмәсинә диггәт јетирмишдир. Бу сортлар перспективлидир, лакин мүтәхәссисин фикринҹә үзүмүн јерли сортлары да унудулмамалыдыр.

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ

Ваҹиб мәсәләләр мүзакирә едилмишдир

Дағыстан Республикасынын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлијинин мәтбуат хидмәтиндән информасија акентлијинә верилмиш мәлумата көрә Дағыстанын Кәнд Тәсәррүфаты вә Әрзаг назирлијинин биринҹи мүавини Шарип Шарипов, Дәрбәнд рајонунун агросәнаје комплекси идарәсинин ишчиләри илә мүшавирә кечирмишдир.

Тәдбир кәнд тәсәррүфаты идарәси рәиси Јусиф Керејхановун вә рајон мүдријјәтинин структур бөлмәләри мүтәхәссисләринин иштиракы илә кечирилмишдир. Мүшавирәдә Дәрбәнд рајонунда тарла ишләринин кечирилмәси, кәнд тәсәррүфаты саһәләринин кадрларла тәмин едилмәси, бәләдијјәдә торпагларын вәзијјәти, еләҹәдә идарәнин ишинин тәшкили мәсәләләринә бахылмышдыр. Мүзакирәләрин кедишатында Јусиф Керејханов билдирмишдир ки, идарәдә һәр һәфтәдә агрокимја хидмәти, Росселхозсентр, Мелиорасија вә су тәсәррүфаты назирлијинин, бајтарлыг идарәсинин вә кәнд тәсәррүфатында иштирак едән дикәр структурларын нүмајәндәләринин иштиракы илә мүшавирәләр кечирилир.

Шарип Шарипов ишин бу ҹүр тәшкилинин сәмәрәлилијинә диггәт јетирмишдир.

«Һеч дә Дағыстанын һәр рајон мүдријјәтиндә бу хидмәтләрин нүмајәндәләрини јығмырлар. Баша дүшмәк лазымдыр ки, кәнд тәсәррүфаты идарәси һәр бир бәләдијјәдә АСК-нын баш гәраркаһыдыр. Ишин бу ҹүр сых гаршылыглы гурулмасы сәјләрин сәмәрәли ишә јөнәлдијини көстәрир. Беләликлә Дағыстан Республикасынын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлијиндә ән азы бир дәфә ДР Әмлак назирлијинин нүмајәндәләри илә ваҹиб торпаг мәсәләләринин мүзакирәси вә һәлли үчүн топлашыраг»,-дејә республиканын кәнд тәсәррүфаты назиринин биринҹи мүавини билдирмишдир.

О еләҹәдә АСК идарәләри рајон органларынын, бәләдијјә агрономија хидмәтләри ишинин форматынын дәјишдирмәсинин ваҹиб олдуғуну гејд етмишдир. Бу онун сөзләринә көрә саһәдә олан чәтинликләри оператив ашкар етмәјә вә мүвафиг оларaг јаранмыш чәтинликләрә вахтындан әввәл реаксија вермәјә имкан верәҹәкдир. Јағышлар мөвсүмүнүн башланмасыны нәзәрә алараг назирин биринҹи мүавини бүтүн күҹ вә мәнбәләри «Күнәш» мәһсулу јығымынын вахтында јығылмасына сәфәрбәр едилмәсинә чағырмышдыр.

«Бу күн рајон кәнд тәсәррүфаты идарәләринин мүтәхәссисләри- аграр сијасәтин апарчылары, мүасир технолокијаларын аграр сектора кәтирилмәсинин тәшәббүскарлары кими чыхыш етмәлидирләр ки, бу да даими өзүнү тәһсили, кәнд тәсәррүфатында јениликләри, истеһсалата тәдбиг едилмәси үчүн габагҹыл тәҹрүбәнин өјрәнилмәсини тәләб едир. Бунун үчүн тәсәррүфатлары кәзмәк, чәтинликләри ашкар етмәк вә онларын һәллиндә тәсәррүфатлара көмәк етмәк лазымдыр» дејә Шарип Шарипов гејд етмишдир.

«Дағыстан» РИА

БЕЈНӘЛХАЛГ ӘДӘБИЈЈАТ ФЕСТИВАЛЫ

«Ағ дурналар»

Дағыстан һәр дөврдә өз сөзүнү дејә билән ҹәсур, мәрд вә сөзүнүн ағасы олан өвладлары илә тарихә дүшүб. Бу күн исә 20-ҹи әсрин дүнја үзрә танынан, таныныб да өз јарадыҹылығы илә севилән даһи шәхсијјәт, истедадлы шаир Рәсул Һәмзәтович Һәмзәтов кими бир оғлу да јенә дә өз гәләми илә дүнјаја сәс салды. Ону һәр бир өлкәдә танычырлар вә севирләр.

Бу күнләрдә ЈУНЕСКО–нун тәгдиматы илә кечирилән «Ағ дурналар күнү» Бејнәлхалг әдәбијјат фестивалы Дағыстан торпағында 35-ҹи дәфә кечирилди.Бу фестивал дүнја шөһрәтли һәмјерлимиз Рәсул Һәмзәтовун хатирәсинә һәср олунмушду. Илк дәфә олараг 1986-ҹы илдә Дағыстан халг шаиринин тәшәббүсү илә әдәбијјат вә шеирин мүасир дүнја үчүн бирләшдириҹи әһәмијјәтини вурғуламаг үчүн һазырланмыш бир поетик форум олараг «Ағ дурналар күнү» кечирилди.

Бу исә биз Дағыстан халглары үчүн ән бөјүк шәрәфдир. Елә бу минвалла да бир нечә күн әрзиндә әнәнәјә ујғун олараг, мөһтәшәм фестивал програмы чәрчивәсиндә әдәби көрүшләр вә тамашалар кечирилди. Бу дәфә нәинки Русијанын мүхтәлиф бөлкәләриндән, һәтда дүнјанын бир нечә өлкәсиндән 20- дән артыг јазычы вә шаирләр Дағыстана гонаг кәлмишди. Сүрија Әрәб Республикасындан олан шаир-тәрҹүмәчи Ибраһим Истанбули вә даһа бир әрәб әдәби журналист дә бу көзәл бајрамын гонағы олдулар. Сәудијјә Әрәбистанындан бир әдәби журналын редактору Һашым Әлҹәһдәли, «Москва әдәбијјаты» гәзетинин баш редактору Иван Голубничи дә иштирак едирдиләр. Програмын әсил мәгамларындан бири гәдим Дәрбәнддир. Дағыстанын тарихи үрәји олан бу хүсуси шәһәрдә 20 сајлы үмүмтәһсил орта мәктәбә 2006-ҹы илдә Рәсул Һәмзәтовун ады верилди вә мәктәбин һәјәтиндә «Ағ дурналар»-а аид бир абидә гојулду.

Мәктәбин коллективи шаирин хатирәсини шәрәфлә горујур, рәһбәрлијин сәјләри илә бурада Рәсул Һәмзәтова һәср олунмуш там һүгуглу бир хатирә музеји јарадылмышдыр. Бу ил фәрдиләшдирилмиш идман кимназијасы тәмир олунур, буна көрә дә бајрам тәдбирләри һәр ики тәһсил мүәссисәсинин шакирдләринин гонаглара шаирин јарадыҹылығына һәср олунмуш програмы нумајиш етдирмәк үчүн Дәрбәнд шәһәри 15 нөмрәли мәктәбдә кечирилди.

Тәдбир әснасында Маһачгаладан Дәрбәндә кәлән шаир вә јазычылар Шаһвәләд Шаһмәрданов, Залму Батырова, Аминат Абдулманапова, Мурад Әһмәдов, Шувајнат Курабекова, Раисат Ибраһимова кәлмишдиләр. Дәрбәнд јазарлары Зејнәб Дәрбәндли Рәсул Һәмзәтов һаггында јаздығы шеири вә шаирин Азәрбајҹанын халг шаири Нәби Хәзријә јаздығы «Әзиз достум» маһнысыны ифа етди. Шаирә Аминат Абдулманапова, Зејнәб ханыма, бу маһныја көрә хүсуси күлләр тәгдим етди. даһа сонра шаирләр Таһир Салеһ, Тәһмираз Имамов, Гәдирбәј Өмәров, Елман Аббас, Пејсах Мишијев, Зејнәб Султанәһмәдова, Разида Рамазонова шаирә һәср олунмуш шеирләрини сәсләндирдиләр.

Рәсул Һәмзәтовун шеирләри Азәрбајҹан, ләзки, Табасаран, тат вә әрәб дилләринә тәрҹүмә едиләрәк сәсләндирилди. Гонаглар һәмчинин Бөјүк Вәтән Мүһарибәсиндә шәһид оланларын хатирәсинә уҹалдылмыш абидәнин өнүнә күл дәстәләри гојублар. Вә бундан әввәл јазычы һејәтини Дәрбәнд шәһәр идарәсининин башчысы Рүстәмбәј Пирмәһәммәдов һөрмәтлә гәбул едиб. Вә гонаглары шәһәр башчысынын мүавини Видади Зејналов, Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт, туризм, кәнҹләр сијасәти вә идман идарәсинин сәдри Самилә Нәҹәфова шәһәримизә кәлән гонағлары лазым олдуғу гајдада гаршыладылар.

Видади Зејналов вә Самилә Нәҹәфова, тәдбири өз саламлары илә ачаркән бу әдәби бајрамын кәнҹ нәслин вәтәнпәрвәрлик руһунда тәрбијәси бахымындан әһәмијјәтини гејд етдиләр. Көрүшдә Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт идарәсинин аппарат рәһбәри Мурад Шамсудинов да иштирак етди. гонаг кәлән шаир вә јазычылар Дәрбәнд сакинләринә сәмими гәбула көрә миннәтдарлыгларыны билдириб. Рәсул Һәмзәтовун вә бир чох Дағыстан шаиринин јарадыҹылығында бир чох сәтирләрин бу бәнзәрсиз шәһәрә һәср олундуғуну вурғуламышлар. Сонда гонаглар үчүн шәһәр вә Нарын гала галасы илә танышлыг туру тәшкил едилиб.

М.Сејидов

Бу күнләрд Дәрбәнд шәһәри « Үч дүнја динләри тарихи» музејидә ијул ајында тәшкил олунан «Дәрбәнд бу күн» адлы сәркинин тәнтәнәли ачылышы олду.

2021 –ҹи илин ијул ајында «Дәрбәнд шәһәри» шәһәр даирәсинин башчысы Рүстәмбәј Пирмәһәммәдовун дәвәти илә Дағыстанын 12 мүасир чағдаш рәссамлары шәһәримизә кәлмишдир.

РӘССАМЛАР ГОНАҒМЫЗДЫР

Сеһрли сәнәт дүнјасы

Шәһәрин гәдим мәнзәрәләри вә јени тикилиләрини, өз әсәрләриндә екс етдирмәк үчүн кәлән рәссамлар, шәһәри гарыш-гарыш кәзиб. Онун гәдим тикилиләрини вә јени тикилмиш биналарыны өз әсәрләриндә ишләмишләр. Дәрбәндин гәдим күчәләрини, Гала гапылары вә диварларыны өз әсәрләриндә нечә хәјал етдикләри кими чәкиб нүмајиш етдирдиләр. Онларын рәсм әсәрләринә бахдыгҹа, инсанын ичиндә суал јаранырды. Дүнјаны Аллаһ јарадыб, ону бир рәсм әсәри кими инсана тәгдим едиб. Инсан да өз әлләри илә бу көзәлликләрә бир аз да көзәллик гатмаға чалышыр. Рәссам рәсмләри илә ,шаир шеирләри илә, һәтда техника тәјјарә, гатар, машын, бир чох шеји инсан јарадыр. Вә бу дәфә шәһәримизә кәлән рәссамларын, шәһәрин көзәлликләрини әсәрләриндә нечә ҹанландырдыгларынын шаһиди олдуг.

Дәрбәнд шәһәри Мәдәнијјәт, Идман, Кәнҹләр сијасәти вә Туризм шөбәсинин сәдри Самилә Нәҹәфова сәркини ачараг «Бизим гәдим шәһәримиз инҹәсәнәт әсәрләриндә дәфәләрлә нүмајиш олунуб, лакин бу күн исә бу шәһәр рәссамларын әсәрләриндә әнәнәви олараг бир гала шәһәри кими шәрһ едилди» дејә вурғулады.

Мән дејәрдим мүасир Дәрбәнд көзүмүзүн өнүндә һәр күн бир нечә тарихи илә ҹанланан ҹанлы бир әсәрдир, о һәм дә рәнкарәнк, перспективли бир туризм мәркәзинә дә чеврилиб.

«Дәрбәнд шәһәри» шәһәр даирәси башчысынын мүавини Видади Вагифович Зејналов рәссамлары вә музеји гејри- ади бир мәдәни һадисә мүнасибәтилә тәбрик етди. гејри –ади она көрә ки, бу шәһәрдә јашамајан рәссамларын, шәһәримизлә бағлы тәәссүратларынын белә мөһтәшәм ҹанландырмалары, өзү елә тәгдирәлајигдир. Тәдбирин әнәнәви олараг кечириләҹәјинә вә Дәрбәндин тәкҹә турист дејил һәм дә мүасир инҹәсәнәт мәркәзинә чевриләҹәјинә үмид етдијини билдирди.

Бу тәнтәнәли ачылышда рәссамлар Мәһәммәд Даудов, Јусуп Ханмәһәммәдов, Јелена Гапурова, Наталија Савелјева, Закарја Закарјајев, Мәһәммәд Дибиров, Мәһәммәд Моллакајев (Маг Хазар), Исак Исаков иштирак етдиләр. Тәдбир бојунҹа рәссамларын шәһәри екс етдирән әсәрләри вә дикәр әсәрләри нүмајиш олунду. Сәрки өз көзәл ахары илә өзүнү бу јолда һәр ҹүр сынајан дағыстанлы кәнҹ рәссамларын әсәрләри илә дә тамамланды.

Тәдбирдә Татјана Серебрјакова, Бағжат Дибирчујева, Карина Абакарова, Арина Ломакина чыхыш едәрәк өз сөзләрини сөјләдиләр вә Дәрбәндин нечә бир гонагпәрвәр шәһәр олдуғуну вурғуладылар.

«Дәрбәнд рәһбәрлији бизим бу идејаны дәстәкләди. Отелдә галдығымыз мәгамда кағыз, гәләм бир нечә кәтан кәтирәрәк рәссамлара тәгдим олунду. Онлар да бүтүн бунлары шәһәри өз хәјалларындакы кими чәкмәк үчүн өз өзәрләринә кәтүрдүләр. Вә кәрдүјүнүз кими гыса заманда, бу әсәрләри ишләдиләр. Арзу едәрдим ки, бу сәрки Третјаков галерејасында да сәркиләнсин. Узун илләр һәм Русијада, һәм дә Бејнәлхалг сәвијјәдә мүасир Дағыстан өз сәнәтчиләри вә идманчылары илә гүрурла фәхр едә биләр»,- дејә бу мараглы сәркинин куратору журналист вә јазычы Полина Санајева вурғулады.

Тәдбирин сонунда Дәрбәнд шәһәри Мәдәнијјәт, Идман, Кәнҹләр сијасәти вә Туризм идарәсинин сәдри Самилә Нәҹәфова «рәссамлар олан јердә шаирләрин дә хүсуси јери вар. Рәссам хәјал етдикләрини өз фырчасы илә чәкир, шаир исә өз гәләми илә јазыр» - дејәрәк Дәрбәндин танынан вә севилән шаири Зејнәб Дәрбәндлијә сөз верди. Зејнәб Дәрбәндли рәссамлары сәрки мүнасибәтилә тәбрик етди вә өз сөзләринә «Улу Дәрбәнд» маһнысыны ифа етди. бүтүн гонаглар алгышладылар вә чох үрәкләринҹә олдуғуну вурғуладылар.

Мәдәни тәдбирин гонаглары вә иштиракчылары сәркиләнән әсәрләрлә таныш олмагла јанашы, һәм дә чај сүфрәси әтрафында мараглы сөһбәтләр етдиләр.

М. Сејидов

МӘДӘНИЈЈӘТ

Әдәбијјат шәнбәси

«Мәдәнијјәт шәнбәси» чәрчивәсиндә кечирилән, Александр Серкејевич Пушкинин јарадычылығына һәср олунмуш «Пушкин Поезијасы» тәдбири күнләри давам едир.

Сентјабрын 11-дә Дәрбәнд Азәрбајчан Драм театры шаирин јарадычылығына һәср олунмуш композисија илә онлајн транслјасијасында иштирак етди.

Композисијаны Дағыстан Республикасынын әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси Азәрбајчан Дөвләт Драм театрынын гурлушчу режисору Јагут Хандадашева һазырламышдыр.

Шеирли, мусигили бу композисијада шаирин поемаларындан парчалар, онун шеир нүмунәләри вә артистләрин ифасында вәтән һаггында маһныларла тәшкил олунмушду. Бир күн әрзиндә һазырланан бу көзәл тәдбирдә Дағыстан Республикасынын әмәкдар артистләри Мәһәррәм вә Рәһилә Өмәровлар, Әлимөвсүм Аббасов, Маһир Мәликов, шаирә Зејнәб Дәрбәндли. Актјорлар Сәрхан Сәмәдов, Осман Минрабов, Мирзәағa Чүм-Чүм, Тәһминә Өмәрова, Изабелла Агајева, Сәидә Әлијева вә Наилә Бабатова иштирак етдиләр. Компазисијанын апарычысы ДР әмәкдар артисти Севда Бәјбалајева.

Н.Гулијев

ЈОЛ ҺӘРӘКӘТИ ТӘҺЛҮКӘСИЗЛИЈИНИН ФЕДЕРАЛ ЛАЈИҺӘСИ

Тәһлүкәсиз ушаглыг

«Тәһлүкәсиз ушаглыг» лајиһәси Дағыстан Республикасында Дәрбәнд Мәркәзи шәһәр хәстәханасында ишә салыначагдыр.

Сентјабрын 21-дә ДР «Дербентскаја ЦГБ» ДБИ базасы әсасында валидејнләр үчүн «Тәһлүкәсизлик ушаглыг» тәдрис програмынын ачылышына һәср едилмиш мәтбуат конфрансы кечириләчәкдир. Програм ушагларын автомобилдә дашынмасы гајдаларыны өјрәдилмәсинә һәср едиләчәкдир. ДР «Дербентскаја ЦГБ» ДБИ ушағларын дашынмасы гајдаларынын өјрәнилмәси үзрә курслар кечирилән икинчи мәркәз олачагдыр, 2019-чи илдә «Тәһлүкәсиз ушаглыг» лајиһәси ДР «Республика Перинатал Мәркәзи» ДБИ базасында старт көтүрмүшдүр.

Лајиһә Русија Федерасијасы Президентинин «2024-чү иләдәк мүддәтдә Русија Федерасијасынын инкишафында милли мәгсәдләр вә стратежи мәсәләләр һаггында» вә 2024-чү иләдәк мүддәтә «Тәһлүкәсиз вә кејфијјәтли автомобил јоллары» вә «Јол һәрәкәти тәһлүкәсизлији» Федерал лајиһәсини ичрасы үзрә 7 мај 2018-чи ил тарихли 204 нөмрәли фәрманына мувафиг лајиһә һәјата кечирилир. Русијада Перинатал Мәркәзләри вә доғум евләри базасында ушаг јол нәглијјат травматизминин профилактикасы үзрә 3 иллик лајиһә 2019-чы илдән һәјата кечирилир ки, «Тәһлүкәсиз Ушаглыг» тренинги 30 рекионда старт көтүрмүшдүр. 2020-чи илдә лајиһә даһа 35 рекиону әһатә етмишдир. 2021-чи илдә лајиһәдә өлкәмизин галан рекионлары ишә салыначагдыр. «Тәһлүкәсиз ушаглыг» лајиһәси 2019-чу илдән 2021-чи илин ахырынадәк Русија Федерасијасынын 100 шәһәрини вә 85 субјектини әһатә едәчәкдир. Бу мүддәт әрзиндә перинатал мәркәзләрин тибб ишчиләри һәфтәдә бир нечә дәфә сертификасија едилмиш ушаг гурғуларынын гурашдырылмасы вә истифадә едилмәси, јолда «Ушаг режиминә» ријаәт едилмәси вә еләчәдә ушаг арабасы илә јол кечиди гајдаларыны өјрәдилмәси мөвзусу үзрә тренингләр кечириләчәкдир. Мәшғәләләр ихтисаслашмыш аваданлығы олан аудиторијаларда кечириләчәкдир. Лајиһә Русијанын сәһијјә назирлијинин вә тәһлүкәсиз һәрәкәт експерт мәркәзинин дәстәји илә Русијанын ДИН-ин ЈһТ-ДОДИ реализә едилир.

К.Кәримов

«Табасаран 2021» кәнҹләр форуму баша чатды

Форум Рускәнҹлији (Росмолодјожи) Үмумрусија кәнҹләр лајиһәләри мүсабигәсинин гранты чәрчивәсиндә,Табасаран рајон рәһбәрлији, Дағыстан Республикасы Кәнҹләр Назирлији вә Дағыстан Дөвләт Университетинин Һәмкарлар Иттифагы Комитәсинин дәстәји илә кечирилди.

Туризм сәнајесинин инкишафы илә мараглaнан јарадычы кәнҹләр үчүн бир платформа олараг кечирилән бу форум артыг дөрдүнҹү дәфәдир ки, баш тутур. Форумун әсас мәгсәди туризми популјарлашдырмаг, милләтләрарасы мүнасибәтләри күчләндирмәк вә туризм сәнајесинин инкишафы үчүн јени векторлар тәјин етмәк иди.

3 күн әрзиндә республиканын һәр јериндән кәнҹләр сосиал лајиһәләрин, шәбәкәләшмәнин, алтернатив сајтларын вә викториналарын шүурунда иштирак етдиләр. Форум програмына Табасаран бөлкәсинин туристик мәканларына-Дјурк мағарасына, Једди гардаш вә бир бачынын галасына, тәбии көрпү-Хучнински (Хангаски) шәлаләләринә сәјаһәт дә дахил иди.

«Табасаран 2021» форумунун сон күнүндә иштиракчылар, бејин фыртынасы нәтиҹәсиндә «доғулан» лајиһәләринин мүмкүнлүјүнү субут едәрәк мүдафиә етмәли олдулар.Бундан әлавә «галстуксуз» бир диалог форматында VIP- көрүш тәшкил едилди, бурада Табасаран бөлкәсинин башчысы Магомед Курбанов, Дагестанскије Огни шәһәринин башчысы Ҹәлалутдин Алирзајев, Дағыстан Республикасынын Кәнҹләр Ишләри назири Камил Саидов вә Дағыстан Республикасы Халг Мәҹлисинин милләт вәкили кәнҹләрин суалларыны ҹавабландырдылар.

«Форумун иши бу күн битмир. Ән мараглы лајиһәләр мүтләг дәстәк алаҹағына вә һәјата кечириләҹәјинә әмин ола биләр. Туризмин инкишафы үчүн уғурлу истигамәтләр тәклиф едә билән кәнҹләрдир, чүнки онлар ҹәмијјәтин дүнјаја ачыг вә чевик бахышла баха билән тәбәгәсидир»-дејә Магомед Курбанов кәнҹләрлә VIP- көрүшдә өз фикрини белә билдирди.

Форумун бағланыш мәрасиминдә форумун тәшкилатчыларына миннәтдарлыг вә алтернатив мејданларын галибләринә исә дипломлар тәгдим едилди. Форум Табасаран рајон Мәдәнијјәт Идарәсинин һазырладығы концертлә баша чатды.

Мәнбәә олан тәшкилатлар бирләшдирилир

Дағыстан Башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Сергеј Меликов, әлагәдар тәшкилатларын республикада газ, електрик, су тәҹһизатчыларына олан борҹларла бағлы проблемләри һәлл етмәк вә даһа кејфијјәтли хидмәт вә мәнзил-коммунал хидмәтләрә кечмәк үчүн бирләшдирилмиш ресурс тәшкилатлары јаратмаг нијјәтини ачыглады.

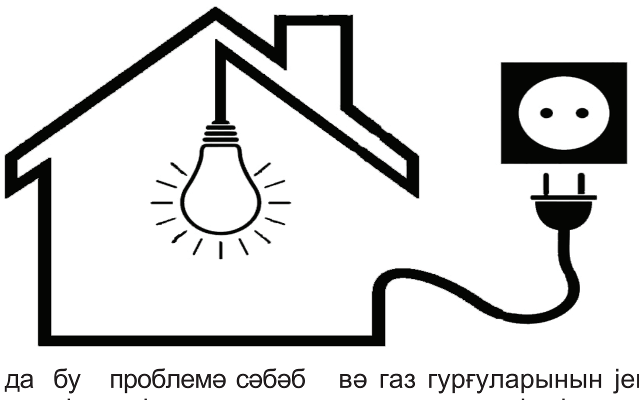

Республика рәһбәринин сөзләринә көрә, едәмәнин әсас сәбәби тәшкилатларын борҹларыдыр.

О, енержи мәнбәләринин ајры-ајры шәхсләр, бәләдијјәләр арасында пајланмасында чохсәвијјәли иштирак саһәсинин вә саһибсиз шәбәкәләрин олдуғунун да бу проблемә сәбәб ола биләҹәјини гејд етди.

Ејни заманда Меликов, әһалинин өдәмәмәсинин дә вәзијјәтә тәсир едә биләҹәјини деди.

Даһа әввәл «Интерфакс»а вердији мусаһибәдә Дағыстан Рәһбәри вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Сергеј Меликов бөлкәнин електрик шәбәкәләринин вә газ гурғуларынын јенидән гурулмасына еһтијаҹ олдуғуну сөјләмишди.

Ејни заманда Меликов, әлавә тәдбирләрә бахмајараг, Дағыстанда електрик шәбәкәләринин вә газ гурғуларынын вәзијјәтинин ибтидаи сәвијјәдә галдығыны әлавә етди.

«Дағыстан» РИА

Дағыстанда бејнәлхалг динләрарасы кәнчләр форуму кечириләчәк

2021-чи илин сентјабрын 26-дан октјабрын 3-нә кими «Ил боју фәалијјәт көстәрән республика ушаг сағламлыг-тәһсил мәркәзи» дөвләт бүдчәли тәһсил мүәссисәсинин базасында 7-чи бејнәлхалг динләрарасы кәнчләр форуму кечириләчәк.

Дағыстан Республикасы Милли сијасәт вә Дини Ишләр Назирлији, Дағыстан Республикасы мүсәлман дини гуруму, Маһачгала епархијасы вә Дағыстан Республикасынын јәһуди ичмаларынын өзүнү тәнзимләјән тәшкилат форумун тәшкилатчыларыдыр. Форум һөкүмәтин сәјләри бирлијинә, тәчрүбәдә әнәнәви етирафлара вә терроризм идеолокијасынын кәнчлик мүһитинә јајылмасына гаршы мүбаризәјә јөнәлиб.

«Дағыстан» РИА

«Илин ашпазы» ады уғрунда мүбаризә апарыблар

Дағыстанлы ашпазлар ,сентјабр ајынын 10-дан 12-дәк Пермдә кечирилән «Әфсанә» кулинарија вә хидмәт Үмумрусија Олимпиадасында иштирак едибләр.Бу јарышмада «Илин ашпазы» адыны газанмаг үчүн Республиканы Магомед Абдуллајев вә Мухаммад Хизријев тәмсил едәрәк галиб адыны газанмаг уғрунда бачарыгларыны сынајыблар.

Бу ил Олимпиада Калининград вә Ростов-на-Дону,Иркутск вә Абакана гәдәр мүхтәлиф бөлкәләрдән 300-ә јахын иштиракчыны Пермдә топламышды.

Иштиракчылар 3 күн әрзиндә, 19 номинасијада ән јахшысы сечилмәк үчүн бир тон мәһсулдан 18000 кулинарија әсәри јаратмалы идиләр.

Олимпиада программы Чемпионат вә тамашачылар үчүн тәдбирләрдән ибарәт иди. Олимпиада чәрчивәсиндә кечирилән чемпионатлар кулинарија мүтәхәсисләри,ширнијјатчылар,пизза усталары,баристалар,вә һәтта гарсонлар арасында ән јахшы мүтәхәсисләри мүәјјәнләшдирирди.

Тамашачыларын олимпиада тәдбирләриндә иштирак етмәсинин уникал тәчрүбәси јемәк просесиндән, Русијанын бөлкәләриндә гастрономик туризмин инкишафындан, һабелә отел вә ресторанларын идарә едилмәсинин мүасир үсулларындан, COVİD-19 фактору нәзәрә алынмагла, бәһс едәчәк.

Артыг икинчи илдир ки, Дағыстан Кулинарија Бирлијинин сәдри Кумсијат Мирзајеванын дәстәји илә бу тәдбирдә Дағыстан нүмајәндәләри иштирак едир.

«Ашпазларымыз фәргли шәраитдә вә вәзијјәтләрдә ишләмәјә өјрәшибләр.Бөјүк тәдбирләрдә,зијафәтләрдә,ресторанлар да ишләмәк тәчрүбәсинә маликдирләр.Бу, ашпазларымызын иштирак етдији илк турнир дејил, буна көрә дә онларын бачарыг вә истедадына әминик»-дејә Кумсијат Мирзајева билдирди.

Гејд едәк ки, Олимпиада Русијада кулинарија вә гастрономик туризми инкишаф етдирмәк вә тәблиғ етмәк мәгсәди илә кечирилир.

Олимпиаданын тәшкилатчысы Русија Милли Кулинарија Бирлијидир.

Н. Рәһим гызы

СОСИАЛ МӘСӘЛӘЛӘРИН ҺӘЛЛИНӘ

1,5 мин әлавә иш јерләри

Дағыстанда 2022-чи илин ахырнадәк үзүмчүлүк саһәсиндә әлавә 1,5 мин иш јеринин јарадылмасы планлашдырылыр.

Бу һагда ТАСС журналистләринә Дәрбәнд 2-чи көпүкләнән шәраблар заводунун (ДЗИВ-2) директору Заһид Садыгов мәлумат вермишдир.

«Кәлән илин ахырынадәк компанија техники үзүм сортлары саһәләринин 1 мин һектар артырылмасыны планлашдырыр. Һазырда үзүм јығымына 1,3 мин адам чәлб олунмуш, 2022-чи илин ахырына даһа 1,5 мин адам әлавә чәлб олуначагдыр»,- дејә Садыгов билдирмишдир.

О еләчә дә гејд етмишдир ки, «ДЗИВ-2» Дағыстанын 2 рајонунда, Табасаран рајонунун Дарваг вә Зил вә Дәрбәнд рајонунун Муғарты кәндләриндә үзүм јетишдирилир. Перспективдә компанија тичарәт шәбәкәләринин ил боју тәзә үзүмлә тәмин етмәк үчүн әлавә 50 һектар сүфрә үзүмү бағлары салынмасыны вә хүсуси анбарын тикилмәсини планлашдырыр.

Утерянный аттестат №00518001947972 об основном общем образовании, выданный в 2010 году, МБОУ с. Сабновинская СОШ на имя Загирова Зейбуллы Рамисовича, **считать недействительным.**

ТУРИЗМ

Дағыстанда турист ахыны 1 милјона чатачаг

2021 –чи илдә Дағыстана турист ахыны 20 фаиз артыб, илин ахырында 1 милјон туристә чатачаг.

Дағыстан һакимијјәти республикада турист ахынынын артмасы фонунда туризмин инкишафы үчүн јени бир консепсија һазырлајыр.

Тәгдимат сентјабрын сонунда кечириләчәк-дејә Дағыстан башчысынын вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликов хәбәр верди. 2021-чи ил августун сонуна гәдәр республиканы 820 минә јахын турист зијарәт едиб, 2020-чи ил әрзиндә исә бөлкәни 840 мин турист зијарәт етмишди. Ејни заманда С. Меликов әлавә етди ки, туризм инфраструктуру белә бир ахынла ајаглаша билмир. Меһманханалар, јерләшмә јерләри, јол шәбәкәсинин инкишафы чатышмыр.

Дағыстанын Туризм вә Халг Мәһсуллары Назири вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Емин Мерданов өз нөвбәсиндә «Интерфакс» -а билдириб ки, «2019-2025-чи илләрдә Дағыстан Республикасында туризм вә истираһәт комплексинин инкишафы» програмына Дәрбәнд шәһәр рәһбәрлијинин тәдбирләрин идарә едилмәси вә шәһәрин туризм сәнајесиндә мүтәхәссисләрин кадр һазырлығы илә бағлы тәклифләр дахил едиләчәк.

К.Бабајева

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. ӨМӘРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
Н.Р. МИРҺӘМИДОВА

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030,
үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны Дәрбәнд шәһәри, С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүрачиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолокијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолокијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды:
16. 09. 2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №